

Gladsaxe kommune
Affalds- og genanvendelseskontoret
Miljøafdelingen
Rosenkæret 39
2860 Søborg

Hørings svar til Gladsaxe Kommunes forslag til Affaldsplan 2009-2012 fra foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe

---

Der er mange gode initiativer i forslaget til Affaldsplan 2009-2012 - det vil vi gerne lægge ud med at rose kommunen for. Også involveringen af borgere, virksomheder, boligforeninger og interesseorganisationer m.m. gennem en stribe af møder under udarbejdelsen af såvel dette som det tidligere forslag fortjener ros. Og sidst men ikke mindst er vi glade for et udkast i sort/hvid, da det signalerer, at der reelt er tale om et forslag. Vi ser derfor frem til, at mange af de gode forslag fra borgermødet og fra høringssvarene vil kunne genfindes i den endelige plan.

Overordnede bemærkning til forslag vedr. Affaldsplan 2009-2012

Overordnet ønsker vi os mindre brug af vide begreber som "eventuelt" og "undersøges" og lidt mere handlingsorienteret. Der skal være konkrete mål for alle initiativer og handlinger.

Specifikke bemærkninger

I det følgende er vores øvrige forslag anført med henvisning til såvel afsnit som sidetal:

Side 3 Holdningsbearbejdning, information ...

Når det er erkendt, at økonomisk vækst skaber mere affald, så burde man overveje, at øge et offentligt miljøvenligt forbrug, som kommer alle borgere til gavn og motivere for nedsat privat affaldsskabende luksusforbrug – og ikke kun forholde sig til allerede opståede, stigende affaldsmængder. En omlægning af beskatning fra arbejde til ressourceforbrug vil fremme dette. Kommunen burde udnytte både et grønt offentligt forbrug og beskatningen mere offensivt.

Det anføres, at der ikke er behov for en revolution på affaldsområdet. En mere bæredygtig udvikling kræver imidlertid både ændringer i den daglige adfærd og ambitiøse mere langsigtede mål af "revolutionær" karakter. En omsætning af fossile materiale- og energiresourcer på omkring 5-10 % af det nuværende indenfor en forholdsvis kort årrække, vil kræve "revolutionær" politisk tænkning.

Som bemærket nedenfor kommer genbrug før genanvendelse; i afsnit 2 i borgmesterens forord bør der derfor stå "genbrug og genanvendelse" – ikke kun genbrug.

Side 6 Gladsaxe kommunes mål...

Affaldshierarkiet burde være opdateret til den seneste udgave fra EU, hvoraf det fremgår, at der efter affaldsminimering først tænkes i genbrug og så i (materiale)genanvendelse. 55 om glasflasker gælder det jo netop om at så meget som muligt kan genbruges uændret (f.eks. hele flasker) frem for at skulle genskabes af råmaterialerne (f.eks. glasskår, der skal omsmeltes).

Tilsvarende burde affaldshierarkiet nuancere energiudnyttelsen af affald, hvor en effektiv kildesortering af bioaffald med efterfølgende biogasproduktion og brug af restproduktet til jordforbedring faktisk giver en mere effektiv udnyttelse af energiindholdet i bioaffald end gængs affaldsforbrænding. Planen siger intet om håndtering af organisk køkkenaffald. Hvorfor?

Side 7 Sammenhæng mellem mål og initiativer...

Holdningspåvirkning i retning af ændret adfærd tager tid, men kombineret med økonomiske virkemidler viser historien, at adfærdsændringer kan ske meget hurtigt. Denne kombination indgår desværre ikke i affaldsplanen. Tilsvarende vil praktiske tilbud integreret i borgernes hverdag kunne give hurtige adfærdsændringer; REMA 1000 og MATAS har begge tilbud om aflevering af overflødig emballage i butikkerne, og det bliver brugt fra dag 1.

Kommunen tror meget på informationskampagner. Hvis de virkede, ville vi efter 20 års ihærdig informationsindsats omkring affald nok have set effekten. Information alene er ikke nok. Det skal kombineres med økonomiske virkemidler og praktiske løsninger tæt på borgernes dagligdag.

En teknisk detalje: Parkaffald skal komposteres, men ikke "hjemmekomposteres"; dette begreb dækker kun kompostering i private haver. Etablering af små komposteringsanlæg i parkerne kan kaldes parkkompostering.

Side 8 Sammenhæng mellem mål og initiativer...

Numrene i skemaet kan umiddelbart forvirre - at det går fra 1-4 og derfra til 17. Det bør forklares.

Under affaldsforebyggelsen hører en række forhold, som ikke kan påvirkes af Affalds- og Genanvendelseskantoret alene og kun i beskeden grad af kommunen, men som alligevel skal nævnes, da de er vigtigere end de anførte. Det er selve vores levemåde og forbrug, hvor vi forbruger mange ikke strengt nødvendige ting med meget kort levetid - brug-og-smid-væk kulturen. Uden at vi gør noget ved ønsket om hele tiden at forbruge mere, kan det være vanskeligt at se hvordan affaldsmængderne for alvor kan reduceres.

Under punkt 1 burde der stå meget mere om en bevidstgørelse af borgerne om, at mere materielt forbrug ikke giver mere eller permanent lykke, men med sikkerhed giver mere miljøbelastning. Forebyggende foranstaltninger kunne f.eks. være at forsøge at lære folk at overveje behovet inden køb og køb af færre ting af højere kvalitet, så der går længere tid, inden tingene bliver til affald osv.

Der omtales også miljøøkonomiske hensyn. Naturligvis skal økonomien indgå i planlægningen af valg af tiltag, men det er vigtigt at erindre, at miljøøkonomiske

vurderinger kun omfatter de processer, mekanismer og aktiviteter, der økonomisk kan værdisættes. Men miljøhensyn og naturoplevelser kan ikke altid prissættes. Så miljøøkonomiske beregninger bør anvendes med stor varsomhed og kan ikke stå alene.

Forbrænding betyder ikke, at affaldet er "væk", men kun at ressourcer, som kunne genbruges eller genanvendes, men ikke bliver det, fordi kildesorteringen ikke er god nok ender som af flyveaske og slagger, der indeholder miljøskadelige stoffer i et omfang, som stærkt begrænser anvendelsen eller sågar kræver særskilt deponering udenfor landets grænser (jf. også side 33).

Kommunen burde oplyse borgerne om, hvilke produktgrupper der især bidrager til dannelsen af slagger og flyveaske, så der kan fokuseres på at finde alternativer for disse i dagligdagen.

Side 9 **3. Sammenhæng mellem mål og initiativer...**

Punkt 5 Papir og pap – identificering af optimal indsamlingsmetode:

Uden nærmere angivelse af begrundelsen herfor optræder der forskellige indsamlingsmetoder forskellige steder i kommunen. Det gælder f.eks. papirkuber, som nogle steder kun må fyldes med papir, og andre steder fyldes både med pap og papir (f.eks. på hovedbiblioteket). Det giver anledning til myter om, at det alligevel efterfølgende bare bliver blandet sammen og brændt. Kommunen bør give oplysninger direkte på indsamlingsbeholderne, som forklarer de forskelle borgerne ser.

Side 10 **At øge kvalitet og effektivitet...**

Det fremgår ikke, hvem viden skal deles med!

Side 12 **Kommunens kortlægningsdata**

Der er både lokalt og nationalt stor interesse i at kunne følge udviklingen i affaldsstrømmene. Hvorfor der ikke centralt fra er sikret sammenlignelige data både fra sted til sted og over tid er dybt mystisk. Gladsaxe kommune bør via affaldssamarbejdet og relevante interesseorganisationer arbejde på at få dette ændret og derved forbedret.

Den faldende grad af genanvendelse i industrien giver forhåbentlig anledning til overvejelser om, hvordan man gør det mere attraktivt for industrien at øge genbrug og genanvendelse herunder også ved brug af lovkrav og økonomiske styringsmidler som fx afgifter.

Side 16 **Brugerdreven innovation**

Overskriften er måske lidt popsmart og skyldes reelt primært ønsket om at kunne opnå støtte til projektet. Men lad det ligge. Det centrale er, at de forslag til forebyggelse af dannelsen af affald, dels bør omfatte mere end bare smarte måder til opbevaring og håndtering af affald ved kilden – og dels at der er politisk vilje til at gennemføre forslagene. Der er langt fra udarbejdelse af to håndbøger til praktisk implementering. Vi savner sandsynliggørelse af, at resultaterne betyder mere end blot endnu en publikation på hylden.

Side 18 **Affaldets vej**

Der mangler information om, om og hvordan de formidlede informationer opdateres og formidlingen gentages.

Side 20 **Direkte genbrug**

Byttecentraler bør ikke være noget, der kun findes udvalgte steder. Ambitionen må være, at alle de steder, hvor borgere og virksomheder afleverer affald – fx ved affaldsrum, affaldsøer eller genbrugsstationer – er der mulighed for direkte genbrug.

Side 22 **Styrket samarbejde om affaldsforebyggelse**

Se venligst bemærkningerne vedr. side 8.

Side 24 **Pap og papir**

Se venligst kommentarerne vedr. side 9

Side 26 **Dagrenovation**

Indsamling fra husholdninger og fra andre kilder bør ses samlet. Erfaringerne viser, at indsamling med biler, som kun tager en fraktion, ikke er med til at fremme mere kildesortering. Omvendt vil indsamling med udstyr, som klart signalerer kildesortering også fremme motivationen herfor.

Mere konkret bør det fx tydeliggøres, hvad der kan afhentes fra husstandene som storskrald. Specielt plastemballager giver anledning til forvirring hos borgerne, jf. side 29.

Side 28 **Plastaffald**

Den grønne guide oplyser, at mange borgere ikke forstår, hvilke produkter der er omfattet af "hård plast". Plastprodukter bør i langt højere grad mærkes med klare angivelser af, hvilken affaldsfraktion de hører til under. Og så længe informationen ikke kan findes på produktet, skal der være tydelig vejledning med billeder og produktnavne på indsamlingsbeholderne.

Derudover er der også muligheder for genanvendelse af "blød" plast fx folier, poser, wrap, i konvolutter m.m., som ikke er "forurennet" af madvarer. Den entydige fokus på "hård" plast giver således ikke mening. Brug af flere forskellige opdelinger på genbrugsstationen og i husholdninger fremmer ikke borgernes forståelse for kildesortering og genbrug/genanvendelse.

Side 30 **Kampagne for kildesortering i hjemmet**

Det er vigtigt, at dette glimrende tiltag tænkes sammen med undersøgelsen vedr. dagrenovation side 26 og vedr. plast side 28 og ikke mindst "brugerdreven innovation" side 16.

Erfaringer med brug af energi- og affaldskonsulenter og lign., som kommer på "hjemmebesøg" eller arrangerer "Home Parties" er helt fraværende i planen. Det er ærgerligt, at kommunen ikke bruger dette virkemiddel i forhold til borgerne. Erfaringer med brug af erhvervsaffaldskonsulenter fx i Vestforbrændings område viser jo, at netop den "personlige" vejledning er god til at skabe adfærdsændringer.

Kommunen kunne også gå foran i udvikling af en "affaldskommode" til etageboliger og et flerfraktionsaffaldsstativ til villaer, som kan understøtte kildesorteringen. Et

sådan initiativ er også ganske fraværende, men kunne ligge til grund for en lokal produktion med nationalt og internationalt marked.

Side 32 **Øge indsamlingen af farligt husholdningsaffald**

På trods af mange års oplysningskampagner ender alt for meget farligt affald i dagrenovationen. Det gælder ikke mindst "nye" typer af farligt affald fx elektriske og elektroniske produkter. Et eksempel er sparepærer, der jo modsat glødepærer skal bortskaffes som farligt affald. Der skal som minimum opsættes beholdere til sparepærer og andet småt elektronikaffald ved affaldsøer m.v. på offentlige steder.

Det er dybt utilfredsstillende, at der ikke findes sammenlignelige data. Man savner en god grund til, at "et af de største modtageanlæg for farligt affald ikke er med i indberetningen for 2007".

Farligt affald indsamles bedst - som andre affaldstyper - så tæt på kilden som muligt. Vi savner derfor en opdatering af informationer om de meste effektive indsamlingssystemer for farligt affald. Og vi tror, at denne vil vise, at en indsamling med en boks til den enkelte husstand, som afhentes hos denne, er mest effektiv. I flerfamiliebebyggelse kan afleveringen ske til et centralt depot bestyret af viceværten.

Side 34 **Øget indsamling af batterier og småt elektronik**

Se ovenfor.

Erfaringerne med indsamling af batterier og andet småt elektronikaffald i andre kommuner viser entydigt, at indsamling med pose, som placeres på beholder til det almindelige affald, er mest effektiv. Tilsvarende vil en boksordning, som beskrevet ovenfor, uden tvivl give de bedste resultater.

Større elektroniske og elektriske artikler bør som følge af det af EU indførte producentansvar kunne afleveres i de butikker, hvor udstyr købes - alternativt medtages ved udskiftning i hjemmet. Dette er slet ikke medtaget.

Side 36 **Øget indsamling af PCB-holdigt affald**

Der savnes argumenter for, at indsatsen først gennemføres i slutningen af perioden, når PCB-holdigt affald er så farligt, som det er.

En detalje: PCB er en betegnelse for en stofgruppe - ikke et enkelt stof (afhængig af hvilken PCB, der er tale om, kan der være fra 1 til 10 chlor-atomer tilknyttet biphenylgruppen). Bør altså omtales i flertal.

Side 38 **Øget indsamling af klinisk risikoaffald**

Sætningen under ændret mængde-potentiale kunne mere entydigt formuleres som: "Men håndteringen af denne affaldstype omfatter betydelige risici ligesom hverken borgere eller affaldsbehandlere bør konfronteres med vævsdele."

Side 40 **Øget indsamling af emballageaffald**

Igen mangler der sammenhængende statistikker. Hvorfor?

Side 44 **Styrket samarbejde med relevante aktører**

Det er yderst relevant at få registreret, hvor mange borgerklager der er over f.eks. affaldstransportøren - som et grundlag for valg af fremtidige operatører på området.

Side 51 **Kompostering af have- og parkaffald**

Det anføres, at næringsstofferne i planterester bevares, men i fortsættelsen af sætningen fremgår, at dette er en tilsnigelse. Det afhænger af behandlingen og komposteringsformen. Det kan med fordel undersøges og resultaterne formidles ikke mindst i forbindelse med de krav, der stilles til fælles-kompostering i bebyggelser ud fra slambekendtgørelsen. Hvis kompostmassen skal "hygiejniseres", dvs. smittekim slås ihjel med varme, så vil en betydelig del af kvælstoffet dampe af, og gødningsværdien vil være reduceret. Samtidigt bruges typisk strøm, hvoraf hovedparten fremstilles ved brug af CO₂ forurenende fossilt brændsel.

Det bør måske også nævnes i dette afsnit, at den grønne guide i grønt IDÉcenter kan vejlede i hjemmekompostering for enfamiliehuse.

Side 52 **Forsøg med affaldsøer**

Det er vigtigt, at affaldsøer kan nås på gåben! Alternativt skal der tilbydes afhentning ved husstanden. Affaldsbeholderne bør forsynes med fyldningsfølere, så de tømmes, inden borgerne tvinges til at placere poserne i spredt orden omkring beholderne.

At farligt affald klassificeres som farligt affald kommer ikke som en overraskelse :o)

Side 56 **Affaldsvejledning for boligselskaber**

Indsatsen rettet mod ejendomsfunktionærer og boligselskaber skal også omfatte beboerne, som den endelige målgruppe.

Vi vil klart anbefale genbesøg, da de har en bedre effekt end den telefoniske, hvor det er for let at snakke udenom.

Side 58 **Information om affald på flere sprog**

Glem ikke brug af piktogrammer og billeder. Det kan lette affaldssorteringen, hvis kommunen på sin hjemmeside tilbyder borgerne at kunne hente såvel piktogrammer som billeder, som illustrerer alle de fraktioner, som affald kan sorteres i.

Hvorfor skal vi vente så længe på dette projekt? Det kan sættes i gang nu ud fra erfaringer fx i Københavns kommune. Og hvor er kommunens faste samarbejdspartner, Vestforbrænding, henne? De har tidligere udarbejdet sådant materiale.

Side 62 **Bedre håndtering af affald fra kommunale institutioner**

Kommunens egne institutioner skal gå foran. Det er en klar forudsætning! Affalds- og genanvendelseskontoret hører til i By- og Miljøforvaltningens hus, og det må være stedet, der med hensyn til affaldshåndtering sætter standarden. Huset kan være et udflugtsmål og vises frem til inspiration.

I forhold til vigtighed burde dette indsatsområde være et af de første punkter.

Slåfejl:

Side 14, 4. afsnit 1. Linje: bagest i edplanen? Rettes til bagerst i denne plan.
Side 28, 2.- sidste linje: Stryk rettes til styrke

Mange venlige hilsener

Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe
v/ formand Kim Christiansen
Marienborg Allé 91C
2860 Søborg